

Osnovna šola Hudinja

ADIJO TOLAR

POZDRAVLJEN EVRO

Avtorja:

Jan CIGOJ, 8.b
Jure KOŠIR, 8.b

Mentorica:

Lidija ULAGA, prof. raz. pouka

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2007

Osnovna šola Hudinja

**ADIJO TOLAR,
POZDRAVLJEN EVRO**

Avtorja:

Jan CIGOJ, 8.b
Jure KOŠIR, 8.b

Mentorica:

Lidija ULAGA, prof. raz. pouka

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2007

ADIJO TOLAR, POZDRAVLJEN EVRO

Šifra: CIN CIN

Razred: 8.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2007

KAZALO

1.	UVOD	1
1.1.	NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE OZ. OPIS PROBLEMA	1
1.2.	HIPOTEZE.....	1
1.3.	METODE RAZISKOVALNEGA DELA	1
1.3.1.	<i>Delo z literaturo</i>	<i>1</i>
1.3.2.	<i>Anketa.....</i>	<i>1</i>
1.3.3.	<i>Popis.....</i>	<i>2</i>
2.	TEORETIČNI DEL	3
2.1.	KAJ JE EVRO ?	3
2.2.	ZAKAJ EVRO ?	3
2.3.	PREDNOSTI IN SLABOSTI EVRA	3
2.3.1.	<i>Za potrošnike.....</i>	<i>3</i>
2.3.2.	<i>Za podjetja</i>	<i>3</i>
2.4.	KAKO JE EVRO DOBIL IME	4
2.5.	UVEDBA EVRA V SLOVENIJI.....	4
2.5.1.	<i>Kronološki pregled procesa uvedbe evra v Sloveniji</i>	<i>4</i>
3.	EKSPERIMENTALNI DEL.....	6
3.1.	ANALIZA ANKETE	6
3.1.1.	<i>Spol anketirancev</i>	<i>6</i>
3.1.2.	<i>Starost anketirancev.....</i>	<i>6</i>
3.1.3.	<i>Izobrazbena struktura anketirancev.....</i>	<i>7</i>
3.1.4.	<i>Zaskrbljenost nad uvedbo evra.....</i>	<i>7</i>
3.1.5.	<i>Informiranost o uvedbi evra.....</i>	<i>7</i>
3.1.6.	<i>Pridobivanje informacij o uvedbi evra.....</i>	<i>8</i>
3.1.7.	<i>Pričakovane posledice evra v vsakdanjem življenju.....</i>	<i>8</i>
3.1.8.	<i>Podražitev življenja z uvedbo evra.....</i>	<i>9</i>
3.1.9.	<i>Pričakovanje nevšečnosti ob uvedbi evra.....</i>	<i>10</i>
3.1.10.	<i>Zaupanje evru.....</i>	<i>10</i>
3.1.11.	<i>Spremljanje označb cen v evrih.....</i>	<i>11</i>
3.1.12.	<i>Preračunavanje cen v SIT po uvedbi evra.....</i>	<i>11</i>
3.1.13.	<i>Ali bodo anketiranci po uvedbi evra izgubili občutek o cenah ?</i>	<i>11</i>
3.1.14.	<i>Prijaznost postopka uvedbe evra.....</i>	<i>12</i>
3.2.	POPIS CEN	12
3.2.1.	<i>Hrana</i>	<i>12</i>
3.2.2.	<i>Pijača</i>	<i>16</i>
3.2.3.	<i>Obutev</i>	<i>17</i>
3.2.4.	<i>Gospodinjski aparati.....</i>	<i>17</i>
3.2.5.	<i>Zabavna elektronika.....</i>	<i>18</i>
4.	ZAKLJUČEK	19
5.	SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE	20
6.	PRILOGE.....	21

POVZETEK

Prehod z obstoječe denarne valute, tolarja, na novo valuto, evro, je za Slovenijo in njene državljane vsekakor zgodovinskega pomena. Ta pomemben zgodovinski dogodek se je zgodil 1. januarja 2007. S tem dnem smo prevzeli enotno evropsko valuto, za katero smo se odločili ob vstopu v Evropsko unijo, maja 2004. Od tega trenutka so nas javne institucije in mediji postopoma seznanjali z dejstvi o evru in nas prepričevali, da življenje z njim ne bo drugačno kot življenje s tolarjem.

Ljudje so postopek uvedbe evra ves čas spremljali, zato so v anketi, izvedeni decembra 2006, izjavili, da jih uvedba evra ne skrbi, da mu zaupajo in da ob prevzemu evra ne pričakujejo osebnih nevšečnosti. Bojijo se le podražitev in na začetku prehoda na novo valuto izgube občutka za vrednost izdelkov. Zaradi tega si bodo evrske cene tudi po 1. januarju 2007 še nekaj časa preračunavali v tolarje. Moti jih veliko število kovancev, zavedajo se njihove vrednosti, zato jih skrbno čuvajo, čeprav jim to povzroča debele denarnice. So pa veseli, ker jim pred potovanji v države Evropske unije ne bo več potrebno menjavati valute.

S spremljanjem cen v mesecu decembru 2006 in januarju 2007 smo ugotovili, da so se anketiranci nekaterih podražitev bali upravičeno. Ugotovili smo, da so se najbolj podražile storitve, malo manj hrana in najmanj pijače. Pri cenah obutve, gospodinjskih aparatov in zabavne elektronike smo opazili zaokroževanje cen navzgor, vendar le to ni povzročilo podražitev.

1. UVOD

1.1. Namen raziskovalne naloge oz. opis problema

Slovenija je s 1. januarjem 2007 namesto tolarja uvedla skupno evropsko valuto – evro. Skupna valuta predstavlja pomemben političen simbol evropske integracije. Za Slovenijo je evro pomemben tudi zato, ker ji dviguje prepoznavnost in njeno kredibilnost na evropskem trgu.

Kaj pa pomeni uvedba evra za nas, prebivalce Slovenije?

Morda bo uvedba evra spremenila naše navade in miselnost. En kovanec je vreden kar veliko. Kovancev verjetno ne bomo več puščali po žepih, ampak jih bomo skrbno hranili po denarnicah. Mnogi se bojijo, da se bodo izdelki po trgovinah podražili. Zanimalo nas je, kakšno stališče imajo do uvedbe evra starši učencev OŠ Hudinja. Imajo glede uvedbe evra dovolj informacij, kje so dobili informacije o uvedbi evra, jih uvedba evra skrbi,...

1.2. Hipoteze

Na začetku raziskovalne naloge smo postavili naslednje hipoteze:

- *Ljudje so zaradi uvedbe evra zaskrbljeni.*
- *Ljudje so z uvedbo evra dovolj seznanjeni.*
- *Uvedba evra bo povzročila podražitve.*
- *Ob uvedbi evra bodo ljudje izgubili občutek za cene.*

1.3. Metode raziskovalnega dela

Pri raziskovalnem delu smo uporabljali naslednje metode dela:

- delo z literaturo,
- anketa,
- popis.

Uporaba različnih metod nam je omogočila kvalitetnejšo raziskavo, primerjavo rezultatov ter boljše vrednotenje le teh.

1.3.1. Delo z literaturo

Ena temeljnih metod vsakega raziskovalnega dela je iskanje in uporaba obstoječe literature. V literaturi (predvsem na medmrežju) smo našli osnovne podatke o uvajanju nove valute v Sloveniji, ki smo jih ob izvedeni anketi in popisu nato še dodatno analizirali.

1.3.2. Anketa

Anketa je oblika dela, ki nam je v opazovani populaciji omogočila pridobiti podatke o odnosu do uvedbe nove valute. Anketo smo izvedli med starši učencev naše šole. Odgovore smo analizirali ter izdelali grafikone.

1.3.3. Popis

V trgovskem centru v Celju smo popisali cene enakih izdelkov v evrih pred in po uvedbi evra. Popisane cene smo nato primerjali ter skušali ugotoviti spremembe za posamezne skupine izdelkov.

2. TEORETIČNI DEL

2.1. Kaj je evro ?

Evro je enotna valuta Evropske unije. Do sedaj ga je uvedlo dvanajst članic Evropske unije, ki sestavljajo območje evra. Te države članice EU so izpolnile maastrichtska konvergenčna merila, sprejeta na Maastrichtski medvladni konferenci 1991. Te države so: Belgija, Francija, Nemčija, Italija, Irska, Luksemburg, Nizozemska, Avstrija, Portugalska, Finska, Španija in Grčija.

2.2. Zakaj Evro ?

Slovenija se je z vstopom v Evropsko unijo 1. maja 2004 zavezala za uvedbo enotne evropske valute – evra.

Ko je enotno evropsko valuto kot knjižni denar uvedlo prvih 11 držav Evropske unije (kasneje je evro uvedla še Grčija), so države članice še imele možnost, da so se odločile, ali bodo prevzele evro ali ne. Velika Britanija in Danska sta se odločili za ohranitev lastne valute. Na pogajanjih sta dosegli posebno pravico, ki jima daje možnost, da jima evra ni treba uvesti, tudi če izpolnjujeta konvergenčna merila.

Za nove članice Evropske unije, vključno s Slovenijo, te možnosti ni. Vse morajo svojo gospodarsko in denarno politiko voditi tako, da bodo čim prej izpolnile konvergenčna merila in se tako pripravile za uvedbo evra.

2.3. Prednosti in slabosti evra

Uvedba evra prinaša prednosti tako za celotno gospodarstvo kot tudi za potrošnike. Evro bo v Sloveniji pripomogel k večji konkurenčnosti kot posledici primerljivejših cen v območju evra in oblikovanju stabilnejšega okolja za celotno gospodarstvo, ker enotna valuta odpravlja tečajna tveganja in stroške menjave denarja. Zaradi izpolnjevanja konvergenčnih meril, ki so pogoj za uvedbo evra, lahko dolgoročno pričakujemo nižje obrestne mere in stabilnost cen, kar bo ugodno vplivalo na naložbe in gospodarsko rast. Uvedba evra bo pripomogla tudi k razvoju likvidnega in integriranega kapitalskega trga med državami območja evra.

2.3.1. Za potrošnike

Uvedba evra v Sloveniji bo imela določene prednosti tudi za potrošnike, saj bo pripomogla k večji preglednosti cen in možnosti primerjave z državami, ki prav tako uporabljajo evro. Potrošnikom bo na voljo večja izbira različnih oblik varčevanja in lažje najemanje posojil na večjem in likvidnejšem finančnem trgu. Prednost pa naj bi predstavljala tudi odprava stroškov zaradi menjave denarja in težav z iskanjem menjalnic med potovanji.

2.3.2. Za podjetja

Menjava tolarja z evrom bo podjetjem kratkoročno povzročila stroške, ki bodo povezani predvsem s prilagoditvijo informacijske tehnologije, preoblikovanjem računovodstva in izdelave finančnih izkazov ter z dodatnim izobraževanjem zaposlenih, dolgoročno pa bi naj

bili prihranki zaradi uporabe skupne valute večji od enkratnih stroškov prehoda na skupno valuto.

2.4. Kako je evro dobil ime

Skupna evropska valuta je dobila ime na zasedanju Evropskega sveta, ki je potekal 15. in 16. decembra 1995 v Madridu. Šefi držav in vlad takratnih petnajstih članic Unije so potrdili, da bo ime "euro" enako zapisano v vseh uradnih jezikih ter bo nadomestilo generični izraz ECU, ki se je uporabljaj kot obračunska enota. Na zasedanju so se dogovorili, da bodo dovolili eno in edino odstopanje in sicer Grčiji zaradi drugačne abecede.

Denarna enota Evropske unije je tako v vseh članicah zapisana enako, čeprav je vstop novih držav v Unijo leta 2004 tudi na to področje prinesel nekaj jezikovne raznolikosti. Štiri članice v pogovornem jeziki uporabljajo različne nazive in sicer: Latvija (eiro), Litva (euras), Madžarska (euro) in Slovenija (evro). Zato je Svet Evropske unije 21. decembra 2005 sprejel novelo Uredbe o uvedbi evra, ki določa, da postane valuta sodelujočih držav članic euro. Njena enota je euro, ki se naprej deli na sto centov. Zakonodaja tudi določa, da se v pravnih instrumentih evro piše z "u". V ostalih primerih se beseda evro v Sloveniji piše v skladu s Slovenskim pravopisom.

Uradna kratica za evro, potrjena s strani Mednarodne organizacije za standardizacijo je EUR in se uporablja v poslovnem, finančnem in trgovinskem okolju. Uradni grafični simbol skupne evropske valute je €. Oblika spominja na grško črko epsilon, kar se navezuje na Staro Grčijo kot zibelko evropske civilizacije, ter na prvo črko besede Evropa. Dve vodoravni in vzporedni črti predstavljata stabilnost skupne valute.

Evropska komisija je grafični simbol za evro oblikovala na podlagi treh kriterijev: delovati mora kot razpoznavni simbol Evrope, mora biti enostaven za zapis z roko ter estetsko zasnovan.

2.5. Uvedba evra v Sloveniji

S članstvom v Evropski uniji se je Slovenija zavezala k uvedbi evra. Prvi korak k uvedbi je naredila z vstopom v mehanizem deviznih tečajev 28. junija 2004.

2.5.1. Kronološki pregled procesa uvedbe evra v Sloveniji

1. marec 2006

Začetek obdobja informativnega dvojnega označevanja cen

Cene so morale biti označene tako v tolarjih kot v evrih. Cene so bile preračunane po centralnem tečaju (1 € = 239,640 SIT).

11. julij 2006

Določitev tečaja zamenjave in začetek obdobja dvojnega označevanje cen

Po oceni, da Slovenija izpolnjuje pogoje za uvedbo evra je Svet EU določil nepreklicno in trajno menjalno razmerje med tolarjem in evrom. Ker je tečaj zamenjave ostal enak centralnemu tečaju, trgovcem ni bilo potrebno na novo preračunavati cen.

1. januar 2007

Ciljni datum uvedbe evra

2007 je evro postal naš denar, odločitev o tem pa je po predpisanem postopku sprejel Svet EU.

Postopek je bil naslednji:

Evropska centralna banka in Evropska komisija sta pripravili konvergenčni poročili, v katerih sta ocenili izpolnjevanje konvergenčnih meril;

Predlog Evropske komisije;

Posvetovanje z Evropskim parlamentom

Razprava v Evropskem svetu

Odločitev Sveta EU(ECOFIN), da Slovenija uvede evro.

1. 1. 2007 je bil ves knjižni denar, tudi denar na transakcijskih računih, samodejno preračunan v evrsko valuto.

1. januar 2007 do 14. januar 2007

Obdobje dvojnega obtoka evrov in tolarjev

V tem času smo lahko plačevali z evri in s tolarji. Ob plačilu s tolarji smo preostanek denarja dobili vrnjen v evrih.

1. januar 2007 do 1. marec 2007

Zamenjava tolarske gotovine pri bankah brez provizije

Tolarsko gotovino, ki je morda še imamo doma, lahko v tem času še vedno brezplačno zamenjamo za evre v vseh poslovnih bankah in hranilnicah.

Po 1. marcu 2007

Brezplačna zamenjava tolarske gotovine le pri Banki Slovenije

Brezplačna menjava tolarske gotovine za evrsko bo po 1. marcu 2007 možna le še pri Banki Slovenije, kjer bomo tolarske kovance lahko brezplačno menjali vse do konca leta 2016, tolarske bankovce pa brez časovne omejitve.

30. 6. 2007

Konec obdobja obveznega dvojnega označevanja cen v evrih in tolarjih

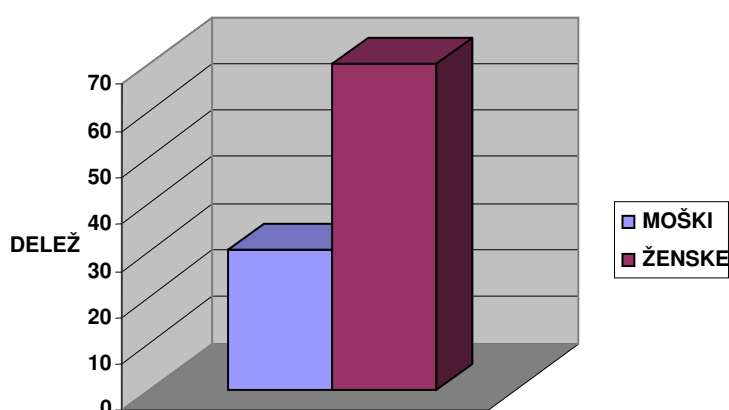
3. EKSPERIMENTALNI DEL

3.1. Analiza ankete

Evro je večini od nas že dobro poznan, kljub temu pa navajanje na novo valuto ni vedno enostavno.

Anketo smo izvedli med starši učencev Osnovne šole Hudinja v mesecu decembru 2006 pred uradno zamenjavo valute, saj smo želeli ugotoviti, kako so ljudje s tem seznanjeni ter kakšen je njihov odnos do tega.

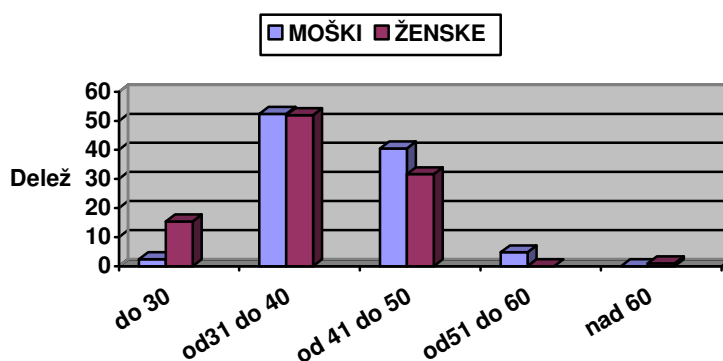
3.1.1. Spol anketirancev

Graf 1

Anketne vprašalnike so v večji meri izpolnjevale ženske, ker verjetno matere bolj spremljajo šolsko delo otrok kot očetje.

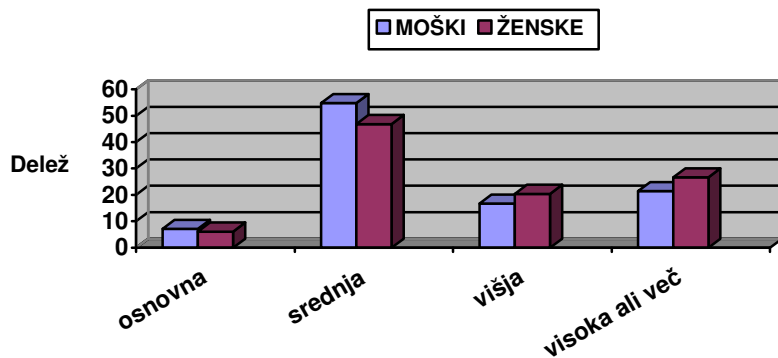
3.1.2. Starost anketirancev

Graf 2

Skladno s starostjo osnovnošolskih otrok je populacija njihovih staršev stara med trideset in petdeset leti.

3.1.3. Izobrazbena struktura anketirancev

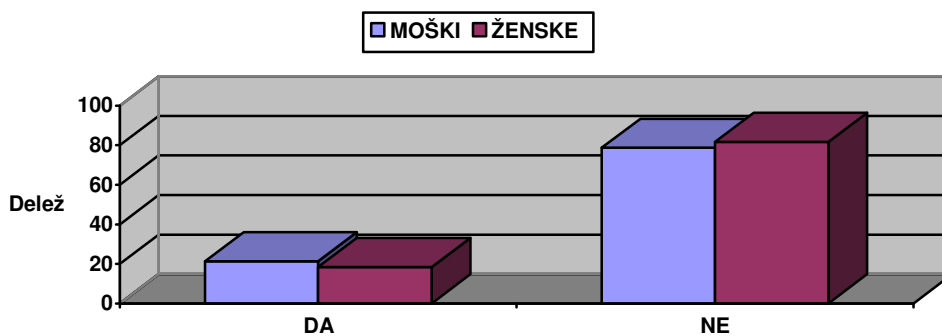

Graf 3

Delež staršev z vsaj višjo izobrazbo je enakovreden tistemu s srednješolsko. Le nekaj jih ima zgolj osnovnošolsko izobrazbo. Spol ne vpliva na izobrazbeno strukturo.

3.1.4. Zaskrbljenost nad uvedbo evra

- *Ljudje so zaradi uvedbe evra zaskrbljeni.*

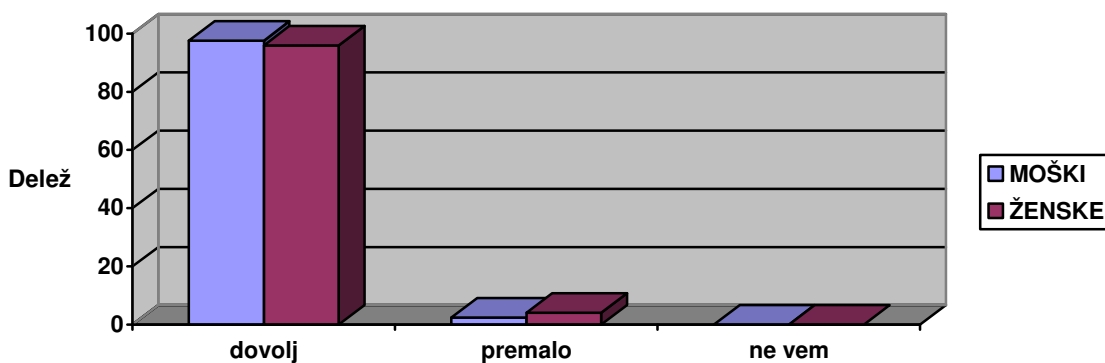

Graf 4

Analiza rezultatov ankete je ovrgla našo hipotezo. Ljudje se z uvedbo evra ne obremenjujejo preveč. Ugotovitev je neodvisna od spola anketirancev.

3.1.5. Informiranost o uvedbi evra

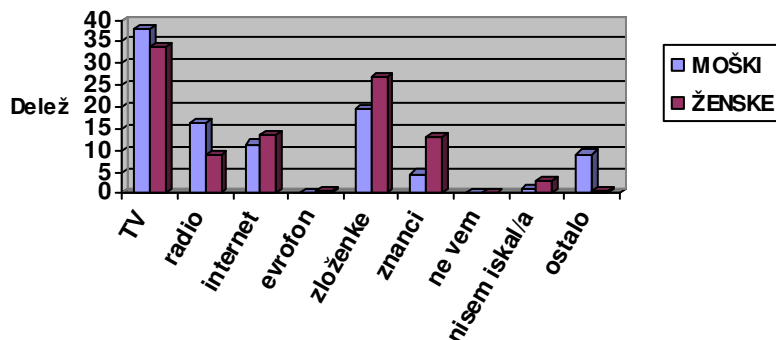
- *Ljudje so z uvedbo evra dovolj seznanjeni.*

Graf 5

Anketa je potrdila našo drugo hipotezo, kar je, glede na prisotnost raznih informacij na vseh področjih v času od vstopa Slovenije v EU, pričakovano.

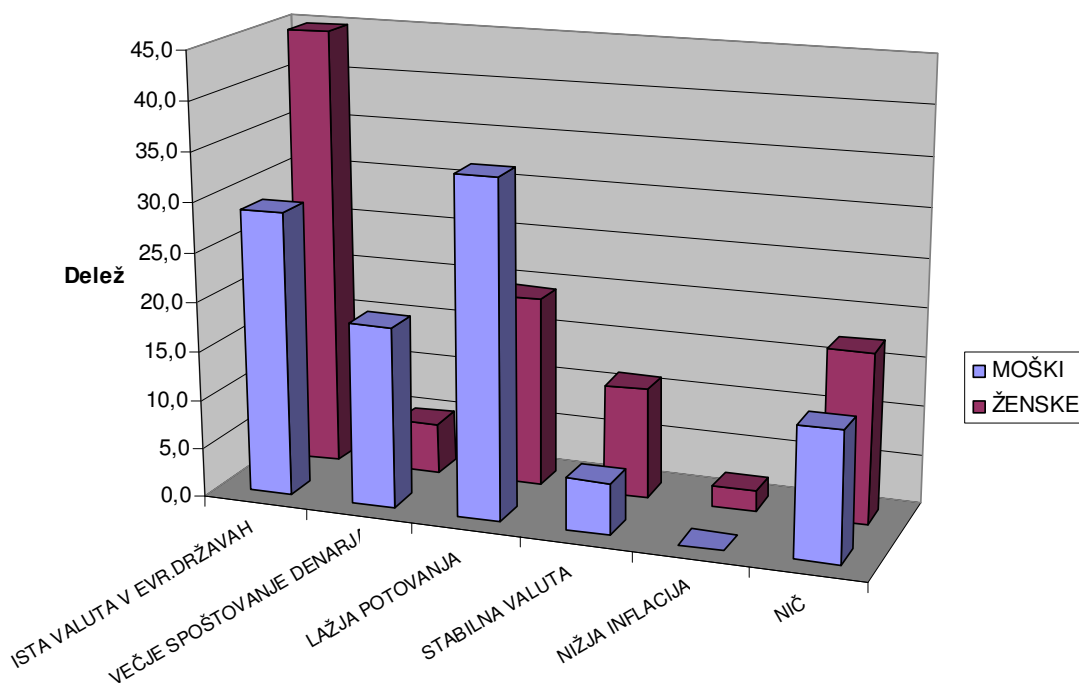
3.1.6. Pridobivanje informacij o uvedbi evra

Graf 6

Največ informacij so ljudje pridobili preko medijev, prednjači televizija. Pogost vir informacij so bile tudi razne zloženke, ki smo jih dobivali na domove. Kaže pa, da so se o uvedbi evra med sabo več pogovarjale in si izmenjavale informacije ženske.

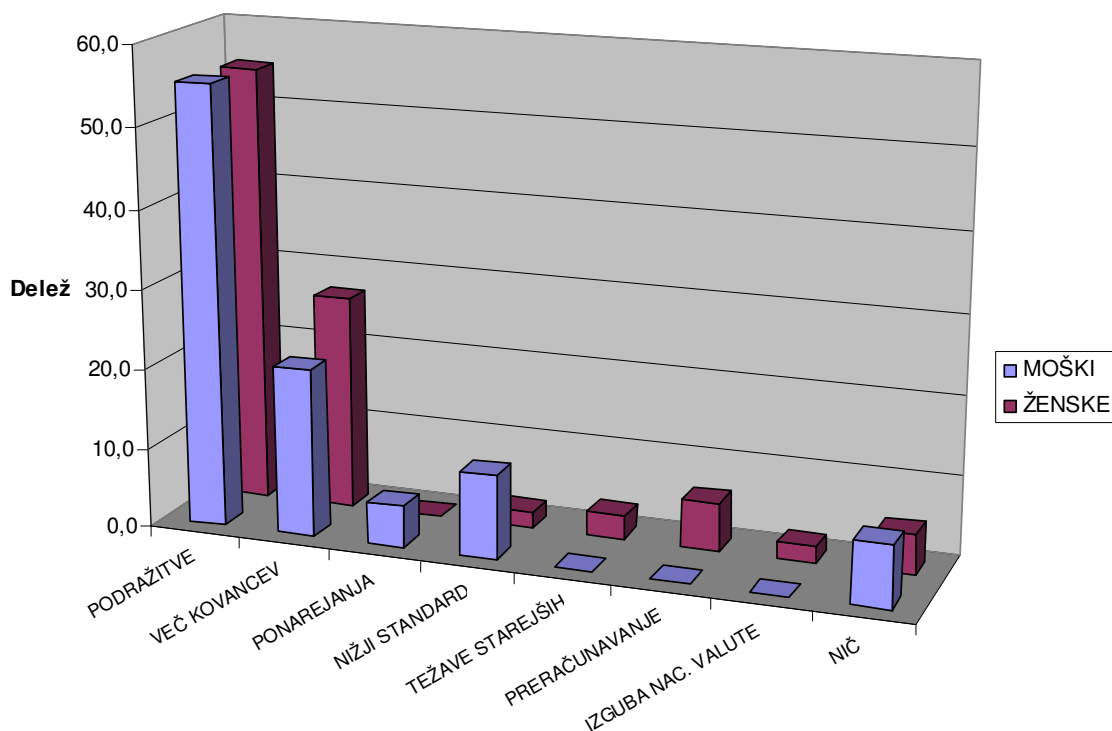
3.1.7. Pričakovane posledice evra v vsakdanjem življenju

Graf 7a: Pozitivne posledice uvedbe evra

Navedene pričakovane posledice smo razdelili na pozitivne in negativne. Ženske so navajale več učinkov uvajanja nove valute kot moški.

Moški pričakujejo enostavnejša potovanja ter večje spoštovanje denarja, ženske pa zaradi iste valute v več državah smatrajo, da bo le ta stabilnejša in pričakujejo nižjo inflacijo.

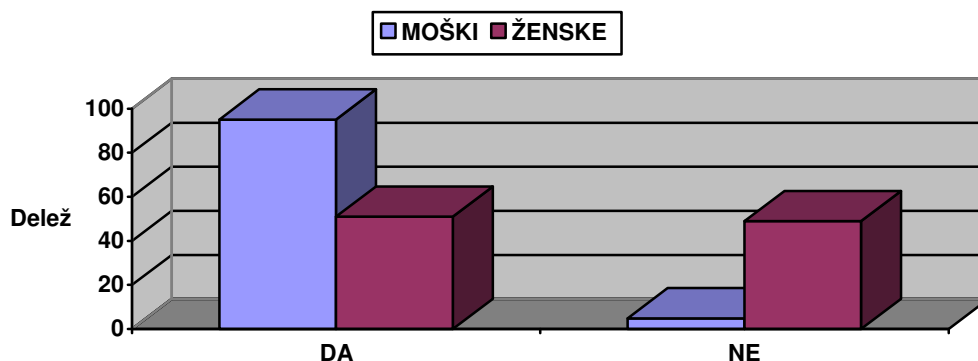

Graf 7b: Negativne posledice uvedbe evra

Največkrat omenjena negativna učinka – podražitve in večja količina kovancev – sta skupna obema spoloma. Moške skrbi ponarejanje ter nižji standard, medtem ko ženske omenjajo tudi težave starejše populacije (preračunavanje) ter izgubo nacionalne valute.

3.1.8. Podražitev življenja z uvedbo evra

➤ Uvedba evra bo povzročila podražitve.

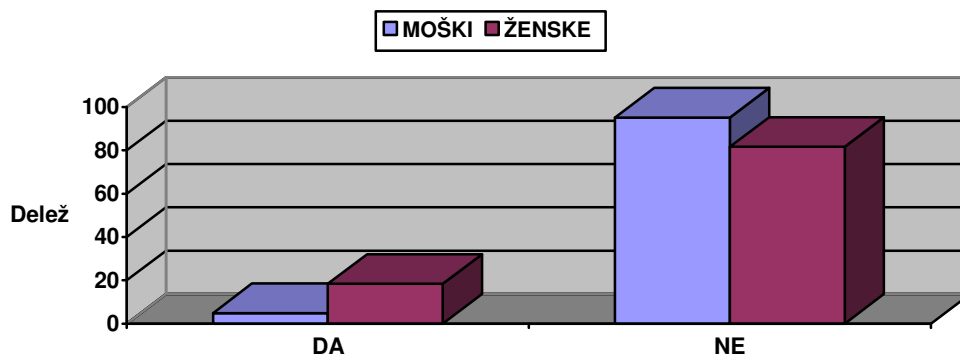
Graf 8

Postavljeno hipotezo lahko z rezultati ankete le delno potrdimo, saj je le polovica ženske populacije prepričana v podražitve, pogojene z uvedbo nove valute.

Med vzroki podražitev so anketiranci navajali:

- zaokroževanje cen navzgor,
- negativne izkušnje držav, ki so že uvedle evro,
- približevanje evropski zakonodaji in standardom.

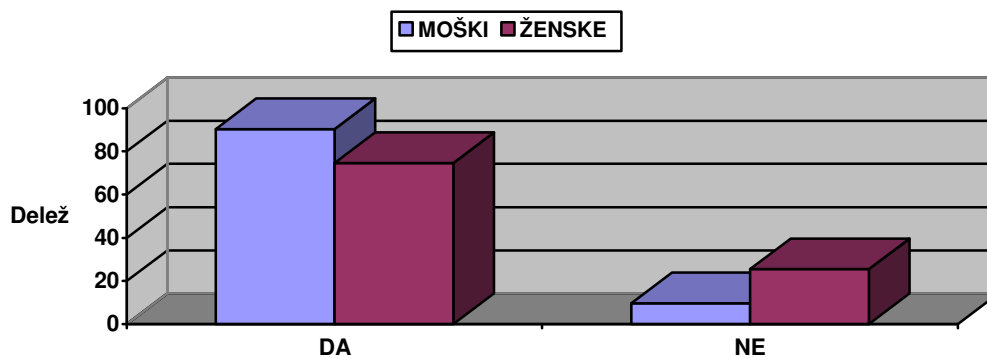
3.1.9. Pričakovanje nevšečnosti ob uvedbi evra

Graf 9

Niti moški niti ženske ne pričakujejo težav ob uvedbi evra.

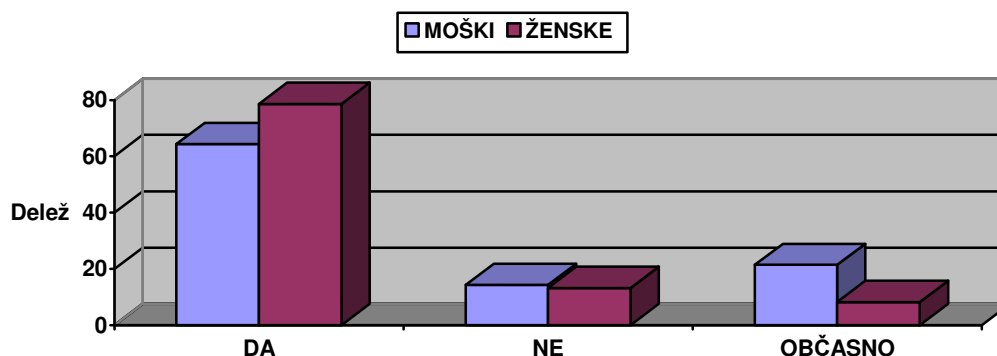
3.1.10. Zaupanje evru

Graf 10

Oba spola zaupata evru, vendar ženske nekoliko manj. Vzrok zaupanja je v dejstvu, da je evro trdna, stabilna valuta, ki jo uporabljajo tudi druge članice EU.

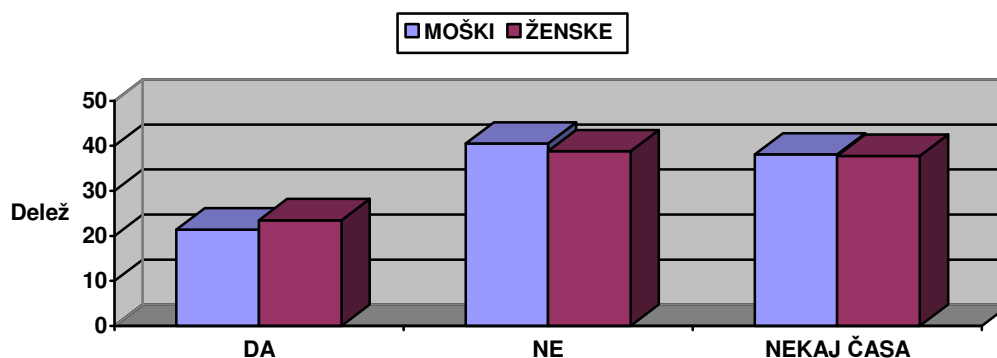
3.1.11. Spremljanje označb cen v evrih

Graf 11

Večina anketirancev je v obdobju dvojnega označevanja cen spremljala označbe cen v evrih.

3.1.12. Preračunavanje cen v SIT po uvedbi evra

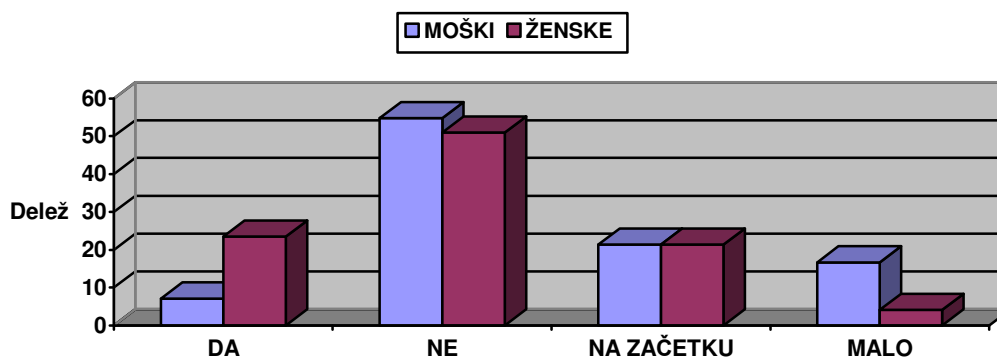
Graf 12

Precej ljudi bo še nekaj časa preračunavalo cene nazaj v SIT zaradi orientacije, predvsem pri večjih nakupih.

Negativni odgovor na to vprašanje so anketiranci utemeljevali z dejstvom, da se je potrebno takoj navaditi na novo valuto in pozabiti na tolar, ki pač postaja zgodovina.

3.1.13. Ali bodo anketiranci po uvedbi evra izgubili občutek o cenah ?

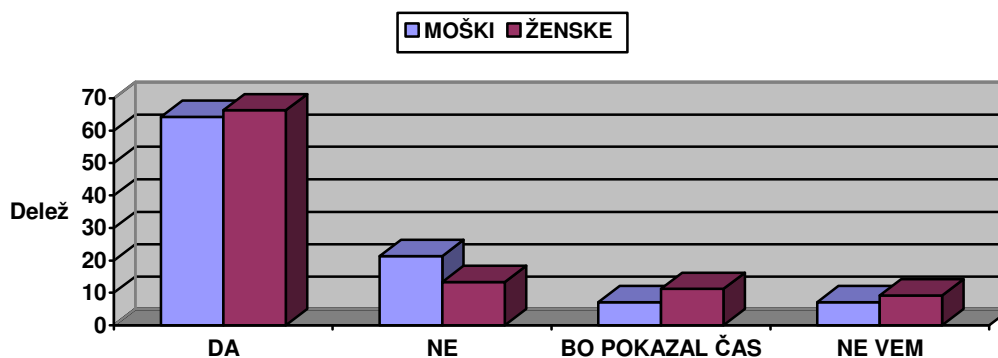
- Ob uvedbi evra bodo ljudje izgubili občutek za cene.

Graf 13

Mnenje anketirancev zavrača postavljeno hipotezo. Veliko jih meni, da ne bodo imeli težav z občutkom o vrednosti blaga. Manj prepričane so ženske, ki med vzroki za izgubo občutka navajajo nevarnost nizkih cen(števil) v evrih v primerjavi s cenami v SIT. Kar nekaj ljudi pričakuje, da bodo imeli težave z vrednotenjem v začetku uporabe nove valute. Zato bodo še nekaj časa cene preračunavali v tolarje.

3.1.14. Prijaznost postopka uvedbe evra

Graf 15

Mnenje anketirancev je, da je bilo prehodno obdobje dovolj dolgo, obveščanje javnosti pa kvalitetno in učinkovito.

3.2. Popis cen

Z izvedbo popisa smo želeli izvedeti, kako so se v resnici spremenile cene posameznih izdelkov ter dodatno preveriti v začetku naloge postavljeno hipotezo:

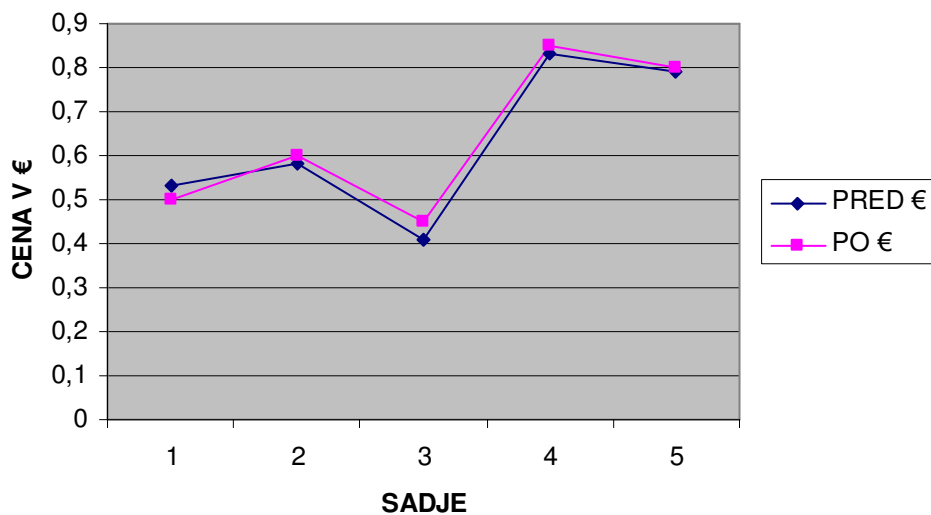
- *Uvedba evra bo povzročila podražitve.*

Pri popisu smo se omejili na opazovanje skupin osnovnih življenjskih potrebščin (hrana, pijača, obutev), gospodinjskih aparatov ter zabavne elektronike. Cene smo popisovali v mesecu decembru 2006 ter januarju 2007 v enem izmed celjskih trgovskih centrov. V vsaki skupini smo opazovali vedno enake izdelke. Rezultate prikazujemo v nadaljevanju.

3.2.1. Hrana

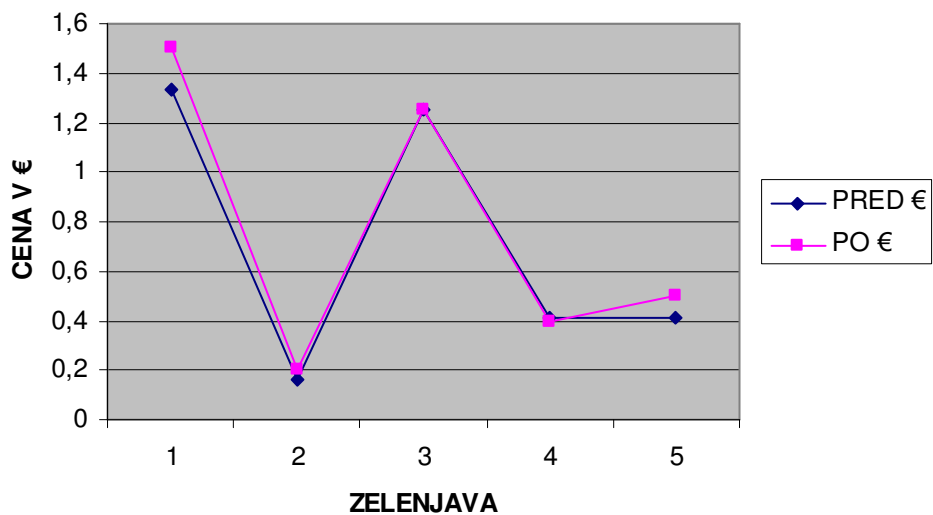
SADJE				ZELENJAVA			
PRED UVEDBO €		PO UVEDBI €		PRED UVEDBO €		PO UVEDBI €	
JABOLKA (idared) 1 kg				RDEČE ZELJE 1 kg			
0,53	€	0,50	€	1,33	€	1,50	€
MANDARINE 1 kg				NAVADNO ZELJE glava			
0,58	€	0,60	€	0,16	€	0,20	€

LIMONE 1 kg				BROKOLI 1 kg			
0,41	€	0,45	€	1,25	€	1,25	€
KIVI 1 kg				KORENJE 1 kg			
0,83	€	0,85	€	0,41	€	0,40	€
HRUŠKE (conferance) 1 kg				ČRNA REDKEV 1 kg			
0,79	€	0,80	€	0,41	€	0,50	€
KRUH				MESO IN MESNI IZD.			
PRED UVEDBO €		PO UVEDBI €		PRED UVEDBO €		PO UVEDBI €	
FRANCOSKA ŠTRUCA kos				ZAMRZNJEN PIŠČANEC 1 kg			
0,79	€	0,80	€	2,00	€	2,25	€
ZLATO ZRNO 1 kg				KRAŠKI PRŠUT 1 kg			
2,44	€	2,50	€	10,42	€	10,50	€
POLNOZRNAT KRUH kos				OGRSKA SALAMA 1 kg			
1,57	€	1,60	€	7,88	€	8,00	€
JAZONOV HLEBEC 1 kg				TIROLSKA KLOBASA kos			
2,21	€	2,20	€	2,21	€	2,25	€
TOAST kos				PIŠČANČJA BEDRA 1 kg			
1,12	€	1,50	€	3,08	€	3,00	€

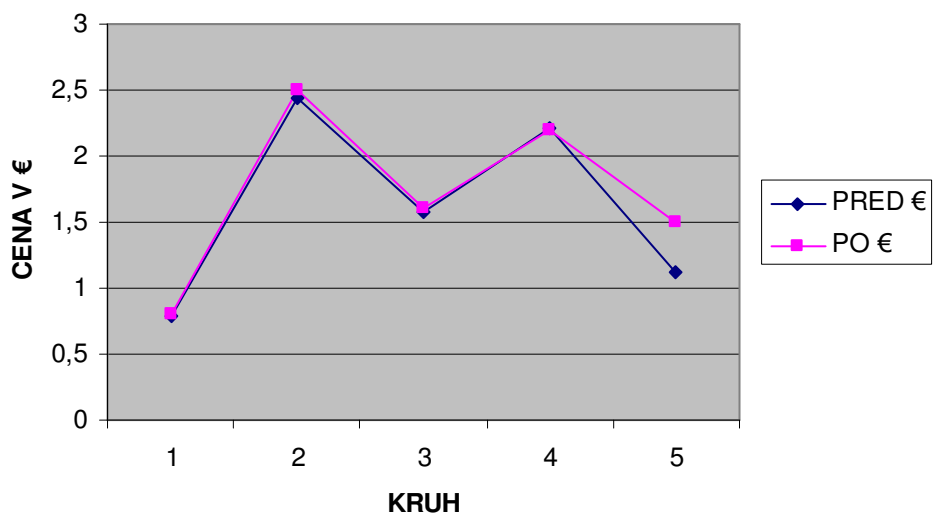
Graf 1a: Sprememba cen sadja

Večina sadja se je podražila, cene so bile le malenkost višje, v povprečju za 2 %.

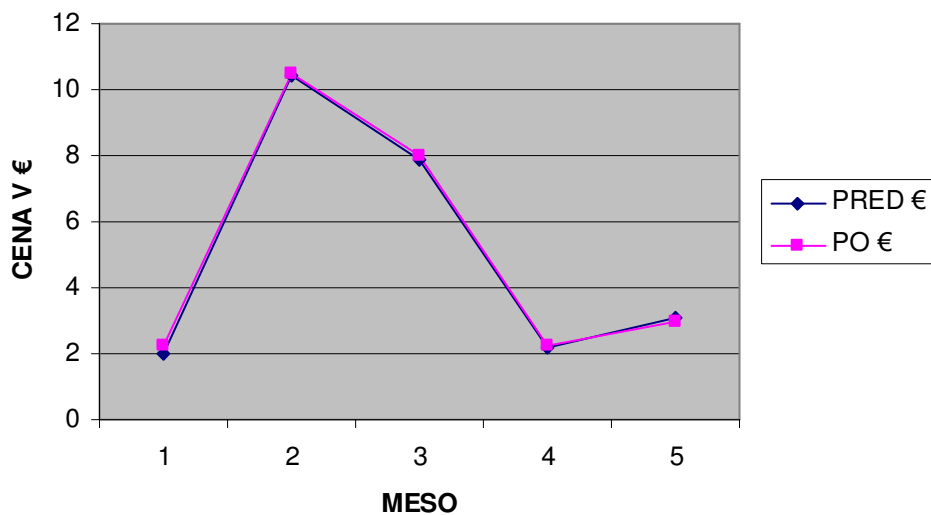
Graf 1b: Sprememba cen zelenjave

Skok cen je bil pri zelenjavi precej višji, povprečno za 11 %.

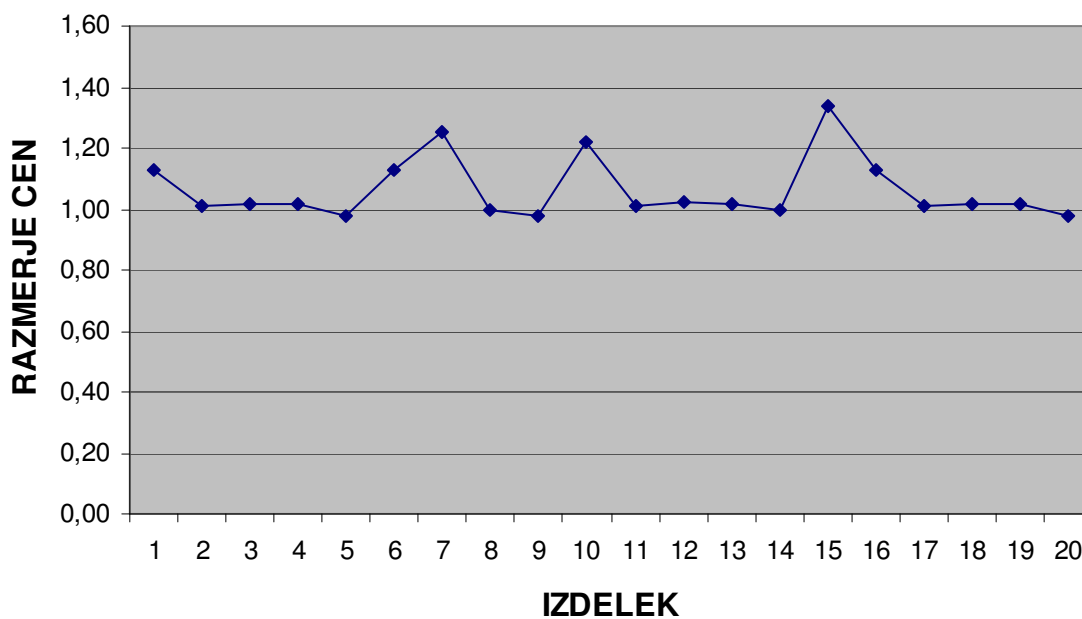
Graf 1c: Sprememba cen kruha

Cene kruha se v glavnem niso spremenile. Izjema je bil le opazovan toast.

Graf 1d: Sprememba cen mesnih izdelkov

Tudi cene mesnih izdelkov se niso močno povišale, čeprav je porast višji in bolj prisoten kot pri kruhu.

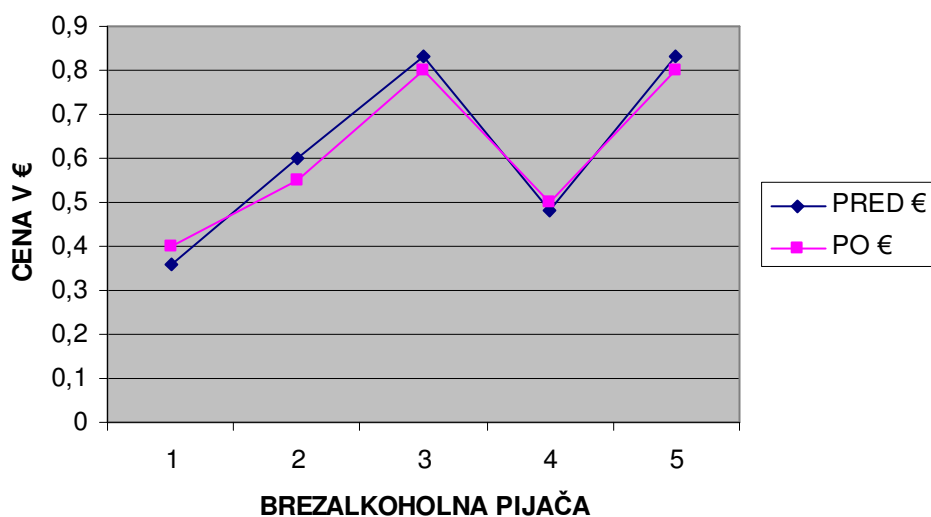

Graf 1e: Prikaz razlike v ceni hrane

Cene blaga v opazovani skupini 20 živil so se v povprečju povišale za 6 %, kar potrjuje hipotezo o povišanju cen.

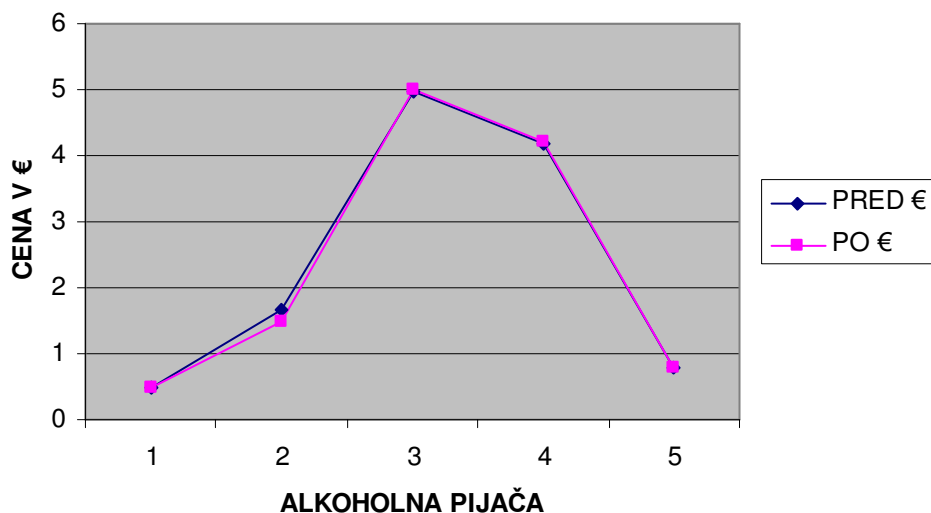
3.2.2. Pijača

BREZALKOHOLNA				ALKOHOLNA			
PRED UVEDBO €		PO UVEDBI €		PRED UVEDBO €		PO UVEDBI €	
ZALA 0,5 l				PIVO TUŠ 0,5 l			
0,36	€	0,40	€	0,48	€	0,50	€
OAZA 1,5 l				MLADO VINO VRTOVČAN steklenica			
0,60	€	0,55	€	1,66	€	1,50	€
FRUKTAL SOKOVI 1 l				MARTINI ROSE 0,75 l			
0,83	€	0,80	€	4,96	€	5,00	€
FRUPI FORA 1,5 l				VINO REFOŠK 1,5 l			
0,48	€	0,50	€	4,17	€	4,20	€
MULTI SOLA 1,5 l				UNION 0,5 l			
0,83	€	0,80	€	0,79	€	0,80	€

Graf 2a: Sprememba cen brezalkoholnih pijač

Cene alkoholnih in brezalkoholnih pijač so se sicer precej spreminjale in to navzgor in navzdol. Vendar so v povprečju v skupini opazovanih ostale nespremenjene.

Graf 2b: Sprememba cen alkoholnih pijač

3.2.3. Obutev

ŠPORTNA				VSAKODNEVNA			
PRED UVEDBO €		PO UVEDBI €		PRED UVEDBO €		PO UVEDBI €	
KEMPA				CAT – caterpilar			
62,55 – 108,45	€	65,00 – 105,50	€	66,73 – 159,44	€	67,00 – 160,00	€
ADIDAS				REEBOK			
54,27 – 83,42	€	55,00 – 85,00	€	58,38 – 100,11	€	57,00 – 100,00	€
NIKE				FILA			
62,55 – 112,63	€	63,00 – 115,00	€	83,42 – 111,38	€	83,50 – 111,50	€
AND 1				KangaROOS			
79,24 – 125,15	€	80,00 – 125,00	€	16,65 – 62,55	€	16,50 – 62,50	€
PUMA				Yellow Cab			
37,57 – 54,27	€	38,00 – 55,00	€	54,21 – 85,92	€	55,00 – 90,00	€

3.2.4. Gospodinjski aparati

HLADILNIKI				PRALNI STROJI			
PRED UVEDBO €		PO UVEDBI €		PRED UVEDBO €		PO UVEDBI €	
ELEKTROLUX				CANDY			
400,00 – 658,23	€	400,00 – 680,00	€	450,00 – 1199,00	€	500,00 – 1200,00	€
CANDY				LG			
500,00 – 646,67	€	500,00 – 650,00	€	700,00 – 918,00	€	700,00 – 940,00	€

SUŠILNI STROJI				ŠTEDILNIKI			
PRED UVEDBO €		PO UVEDBI €		PRED UVEDBO €		PO UVEDBI €	
GORENJE				GORENJE			
500,00 – 750,00	€	500,00 – 800,00	€	549,00 – 646,76	€	550,00 – 650,00	€
ELEKTROLUX				LG			
484,02 – 865,00	€	489,00 – 875,00	€	500,00 – 751,08	€	500,00 – 800,00	€

3.2.5. Zabavna elektronika

TELEVIZIJE				DVD predvajalniki			
PRED UVEDBO €		PO UVEDBI €		PRED UVEDBO €		PO UVEDBI €	
PHILIPS				LG			
116,80 – 166,88	€	120,00 – 175,00	€	125,15 – 333,79	€	125,00 – 345,00	€
SAMSUNG				HYUNDAI			
333,79 – 458,98	€	350,00 – 460,00	€	45,86 – 83,42	€	45,00 – 85,00	€
RAČUNALNIKI				MP3 player-ji			
PRED UVEDBO €		PO UVEDBI €		PRED UVEDBO €		PO UVEDBI €	
HP prenosniki				SANDISK 1 GB			
938,87 – 1485,52	€	940,00 – 1500,00	€	50,03	€	45,00	€
ASUS				ASKA 1 GB			
834,54 – 1168,38	€	840,00 – 1200,00	€	66,73	€	60,00	€

Ob opazovanju sprememb cen obutve, gospodinjskih aparatov ter zabavne elektronike nismo uspeli popolnoma primerjati cen, kot smo storili pri ceni hrane in pijače. Ugotovili pa smo, da se cene praktično niso spremenile. Šlo je le za zaokroževanja, ki pa niso pomenila opaznejših razlik. Razlike v cenah nismo opazili tudi pri časopisih in revijah.

Opazili pa smo precejšnje povišanje cen nekaterih storitev:

- parkirnina,
- kino vstopnice.

4. ZAKLJUČEK

1. januar 2007 – evro je postal naš novi denar. Tolar ni več naša nacionalna valuta, tolarjev nimamo več. Uporabljamo evro. Zanj smo se odločili s članstvom v Evropski uniji.

Evro je stabilna valuta. Z njo lahko kupujemo že v 12 državah Evropske unije. Slovenskemu gospodarstvu bi naj evro pomagal bolje izkoristiti prednosti skupnega evropskega trga. Potrošniki bomo lahko primerjali cene istih izdelkov med različnimi državami, pred potovanji v države Evropske unije pa nam ne bo potrebno menjavati denarja.

Vendar pozor! Evrski denar se razlikuje od tolarkega. En evro ni isto kot en tolar, vreden je več in sicer približno 240 tolarjev. Za en evro lahko kupimo več kot smo kupili za en tolar.

Tega se zavedajo tudi naši anketiranci, saj so navedli, da se zavedajo večje vrednosti nove valute. Menijo, da bodo morali imeti do evrskega denarja drugačen odnos kot do tolarkega. Kovanci, katerih je več kot pri tolarjih, so vredni več. Zaradi tega kovance sedaj bolj skrbno čuvamo, pa čeprav nam to povzroča težke denarnice. Veliko število kovancev so naši anketiranci navajali kot eno izmed negativnih posledic uvedbe evra.

V mesecu decembru, tik pred uvedbo evra so se ljudje bali dviga cen. Po njihovem mnenju naj bi se cene artiklov dvignile, saj bodo trgovci cene zaokroževali navzgor. To se je ob uvedbi evra zgodilo v mnogih državah.

Ker smo bili tudi mi mnenja, da se bodo cene izdelkov povišale, smo v enem izmed celjskih trgovskih centrov izvedli popis cen nekaterih artiklov. Prvi popis cen smo izvedli v mesecu decembru 2006, drugega pa v mesecu januarju 2007. Obakrat smo opazovali iste artikle. Pri primerjanju cen smo ugotovili, da se je podražila hrana, cena opazovane pijače je ostala na istem nivoju. Ostalim opazovanim artiklom pa so cene zgolj zaokrožili. Opazili pa smo večje podražitve storitev (parkirnina, kino vstopnice).

Anketiranci so že v prehodnem obdobju spremljali označbe cen v evrih. Nekaj si jih bo evrske cene še nekaj časa preračunavalo v tolarje, saj jim tolarke cene še vedno predstavljajo lažjo orientacijo o vrednosti nakupa. Veliko ljudi meni, da je bolje, da se na novo valuto čimprej navadimo in da tolarje takoj pozabimo. Ob tem precej žensk skrbi izguba nacionalne valute. Ženske so izrazile tudi skrb oz. strah, kako se bodo nove valute navadili starejši.

Ljudje so največ informacij o uvedbi evra pridobili iz medijev, predvsem preko TV in radia. Veliko so k obveščanju pripomogle zloženke, ki smo jih prejeli na domove. Zaradi dobre seznanjenosti z uvedbo evra jih prevzem le tega ni skrbel in menijo, da je bil postopek do njih prijazen.

Dobra obveščenost potrošnikov je zagotovila, da je skupna evropska valuta evro uspešno nadomestil slovenski tolar. Vsekakor pa bo čas pokazal, ali nam je evro prinesel vse tisto, kar so nam o njem obljubljali.

5. SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE

- [1] <http://www.evro.si/>
- [2] <http://www.bsi.si/>
- [3] <http://www.gov.si/mf/slov/evro/evro.htm>
- [4] Prihaja evro, Vlada Republike Slovenije in Banka Slovenije, Ljubljana, marec 2006.
- [5] Evro pred vrati, Vlada Republike Slovenije in Banka Slovenije ob podpori Evropske komisije, Ljubljana, december 2006.
- [6] Dvojno označevanje, Urad Vlade RS za informiranje, Ljubljana, april 2006.
- [7] Evro – moj denar, Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji, Ljubljana, julij 2006.

6. PRILOGE

- anketni vprašalnik

Anketa: Adijo tolar – pozdravljen evro

Slovenija bo 1. januarja 2007 namesto tolarja uvedla skupno evropsko valuto – evro. Ker naju zanima vaš odnos do uvedbe nove valute ter spremembe, ki jih prinaša ta novost, sva se odločila o tem izdelati raziskovalno nalogo.

Prosiva vas, če lahko odgovorite na naslednja vprašanja. Anketa je anonimna. Rezultate bova uporabila izključno v raziskovalne namene.

Hvala za razumevanje in lep pozdrav
Učenca 8. razred OŠ Hudinja

1. Spol: M Ž

2. Starost:

- a) do 30 let
- b) od 31 do 40 let
- c) od 41 do 50 let
- d) od 51 do 60 let
- e) nad 60 let

3. Stopnja izobrazbe:

- a) osnovnošolska
- b) srednješolska
- c) višješolska
- d) visokošolska ali več

4. Vas uvedba evra skrbi?

DA NE

Če da, zakaj?

5. Ali imate glede uvedbe evra v Sloveniji dovolj informacij?

DOVOLJ PREMALO NE VEM

6. Kje ste dobili največ informacij o uvedbi evra

- a) TV
- b) Radio
- c) Internetne strani
- d) Odprta telefonska linija evrofon
- e) Različne zloženke
- f) Znanci, prijatelji, sodelavci...
- g) Ne vem
- h) Nisem iskal/a informacij
- i) Ostalo: _____

7. Katere pozitivne in negativne posledice evra pričakujete v vsakdanjem življenju?

Pozitivne: _____

Negativne: _____

8. Menite da se bo življenje z evrom podražilo?

DA

NE

Zakaj?

9. Pričakujete osebne nevšečnosti ob uvedbi evra?

DA

NE

Če da, katere?

10. Ali zaupate evru?

DA

NE

Zakaj?

11. Že sedaj spremljate označbo cen v evrih?

12. Boste po uvedbi evra cene še vedno preračunavali v tolarje?

13. Menite, da boste ob uvedbi evra izgubili občutek koliko kaj stane?

14. Je postopek uvedbe evra prijazen do potrošnikov?
